

Resumé

Cílem této diplomové práce je zprostředkovat čtenáři pojednání o specifickém užití směnky jako zajišťovacího instrumentu. Směnka jakožto dlužnický cenný papír může v hospodářském životě nabývat různých funkcí. Od počátku existence směnečného práva to byla především funkce platební, přičemž funkce zajišťovací se objevila až mnohem později. Právě relativní novost zajišťovací funkce směnky vede k celé řadě otázek, které je třeba v souvislosti s jejím užitím řešit. Zejména je nezbytné si uvědomit, že závazek ze směnky bude bez ohledu na svou funkci vždy závazkem abstraktním a samostatným. Zmíněná abstraktnost a samostatnost se projevuje především v odlišné vazbě na zajišťovanou pohledávku, která je o poznání křehčí, nežli je tomu u standardních zajišťovacích závazků, jimž je vlastní naopak akcesorita a subsidiarita.

Navzdory skutečnosti, že cílem práce je pojednání o směnce zajišťovací, je první kapitola věnována otázkám směnečného práva obecně. V rámci jednotlivých podkapitol je pak naznačen historický vývoj směnečného práva na našem území včetně pramenů současné právní úpravy. Dále je vyložen pojem směnky jako cenného papíru a následně jsou zařazena pojednání o nejvýznamnějších institutech směnečného práva, které autor považuje v souvislosti s užitím směnky jako zajištění za významné.

Druhá kapitola je již zaměřena na výklad samotného pojmu zajišťovací směnky s tím, že dochází k vymezení zajišťovací směnky vůči jiným metodám zajištění, je řešen střet samostatnosti a abstraktnosti směnečného závazku s akcesoritou a subsidiaritou, které jsou jiným metodám zajištění typicky vlastní. Závěr kapitoly je pak věnován podstatě funkce zajišťovací směnky a možnostem jejího využití.

Kapitola třetí a čtvrtá podrobně shrnují charakteristické odlišnosti zajišťovací směnky. Jde zejména o otázku formy cenného papíru, v němž je zajišťovací směnka emitována a též o problematiku vztahující se k vnitřnímu uspořádání směnečného závazku. Samostatné pojednání je pak věnováno dvěma významným institutům směnečného práva (směnečnému rukojemství a promlčení směnečných závazků) v rovině užití zajišťovací směnky.

Pátá a šestá kapitola se zaměřuje na problematiku využití zajišťovací směnky, a to jak na využití řádné, tak excesivní. Podrobně jsou řešeny otázky stran ochrany proti excesivnímu užití zajišťovací směnky, přičemž samotná ochrana je ještě členěna na ochranu v rovině smluvní a na ochranu v rovině směnečné. Významná část práce je orientována na obranu proti výkonu směnečného práva. Obecně je zpracována klasifikace námitek proti výkonu práva ze směnky, předpoklady k uplatnění obrany a v neposlední řadě je

podán vcelku rozsáhlý výčet nejčastějších kausálních námitek pramenících ze zajišťovací funkce směnky.

Závěrem práce je připojena kapitola sedmá, která pojednává o využití smenek při zajištění spotřebitelských úvěrů. V rámci této kapitoly je zmíněno, jak je právní úprava zajišťovací směnky, byť velice okrajově, dotčena vlivem práva evropského. Současně je naznačeno, jak je k zajištění spotřebitelských úvěrů směnkou přistupováno v jedné ze zahraničních úprav.